

IADERA → ZADAR

IBLER, Drago, arhitekt (Zagreb, 14. VIII. 1894 — kraj Novoga Mesta, 12. IX. 1964). Diplomirao je na Visokoj tehničkoj školi u Dresdenu 1921. God. 1922–24. radio je u ateljeu Hansa Poelziga u Berlinu, sudjelujući u međuvremenu u zagrebačkome arhitektonskome životu. Poelzigov ekspresionistički utjecaj od goleme je važnosti za Iblerov opus i duhovno opredjeljenje uopće. Osjećajući u Iblerovim ranim projektima (Epidemiološki zavod, Okružni ured za osiguranje radnika u Zagrebu) — izrazito ekspresionističkim i poelzigovskim — snažan, monumentalan simbolični naboj blizak vlastitim pogledima M. Krleža mu, nakon njegova povratka u Zagreb 1924, daje podršku. God. 1925. I. sudjeluje u postavu jugosl. izložbe na »Expo '25« u Parizu. Susret s najnovijim zbivanjima u svj.

D. IBLER, kuća Wellisch u Zagrebu

arhitekturi nije naglo izmijenio njegovo stvaralaštvo. Još nekoliko godina (do 1929/30) projektira u ekspresionističkome duhu (projekt za Vijećnicu na Sušaku, 1927. i za Visoku školu za vanjsku trgovinu u Zagrebu, 1928). God. 1926. postaje profesor arhitekture na Likovnoj akademiji. Njegovu školu, koja se održala do 1943, završava četrnaest polaznika. U dijalogu sa studentima, od kojih su mnogi bili već formirane osobnosti (M. Kauzlarić, S. Planić, L. Horvat), razvija se proces racionalizacije koji i kod nastavnika i kod studenata gotovo istodobno dovodi do nove stilistike. Od 1929 (projekt kuće Puks) do rata I. projektira, često u suradnji s D. Galićem, niz zgrada funkcionalističkih obilježja. Najznačajnije su od njih kuća Rittig u Ilici 163 (1929), kuće Wellisch u Martićevoj ul. 13 i u Vlaškoj ul. 60 u Zagrebu (1930), Okružni ured za osiguranje radnika u Mostaru (1930), upravna zgrada Higijenskoga zavoda na Mirogojskoj cesti u Zagrebu (1931), OUZOR Skoplje (1931–32), vila Robić na Korčuli (1933), vila Blažeković u Zamenhofovoj ul. (1936) i vila Antić-Pajkurić u Nazorovoj ul. u Zagrebu (1940), te studija za stanove u Novakovoj ul. u Zagrebu (1933) i projekt za OUZOR u Osijeku (1935). Istodobno I. razvija važnu društvenu djelatnost: 1929. sudjeluje u osnivanju grupe »Zemlja« te je izabran za njezina predsjednika (to će ostati do njezine zabrane 1935), sjedinjujući arhitekturu s ostalim lik. umjetnostima u programu društvenoga angažmana. Poč. II. svj. r. Ibler odlazi u Švicarsku, gdje predaje na ženevskome Sveučilištu. God. 1950. vraća se u zemlju, od 1952. do smrti vodi Majstorsku radionicu za arhitekturu JAZU. Od poslijeratnih njegovih djela ističu se projekti za rezidenciju na Dedinju i za operu u Beogradu (1948), za neboder na Trgu maršala Tita (1954) i za vilu Izvršnog vijeća na Prekrižju (1961–64) u Zagrebu, te realizacija »drvenoga« nebodera u Martićevoj ul. 9 (1958).

Kroz Iblerov se opus prelamaju sve stilske faze razvoja eur. arhitekture prve pol. XX. st.: od neostilova i secesije u školskim radovima preko ekspresionizma i funkcionalizma do socijalističkoga realizma i informela, uvijek u dosluhu s najvišim svjetskim mjerilima. Ostvarivši klasična djela funkcionalističke poetike, I. razgrađuje opću funkcionalističku morfologiju prema ponovnom uvažavanju mjesne tradicije, izražajnosti građevnoga materijala i jedinstvenoga iskaza pojedinačne funkcije. I. snažnom pedagoškom ulogom i javnim angažmanom postavlja u nas nov model društvenoga djelovanja arhitekata i arhitekture.

LIT.: M. Krleža, Slučaj arhitekta Iblera, Književna republika, 1924–25, 4. — Ž. Čorak, U funkciji znaka, Drago Ibler i hrvatska arhitektura između dva rata, Zagreb 1981. — T. Premerl, Hrvatska moderna arhitektura između dva rata, Zagreb 1990. — Ž. Č.

IĆEVO, selo S od Skradina. Na položaju *Lastve* nalaze se ostaci starohrv. crkve s grobljem.

IDOL, kip ili slika koja prikazuje ili simbolizira neko božanstvo i time postaje objekt kulta. U antropomorfističkim religijama idoli redovito imaju ljudski oblik, dok se u totemizmu pojavljuju u liku životinje ili su